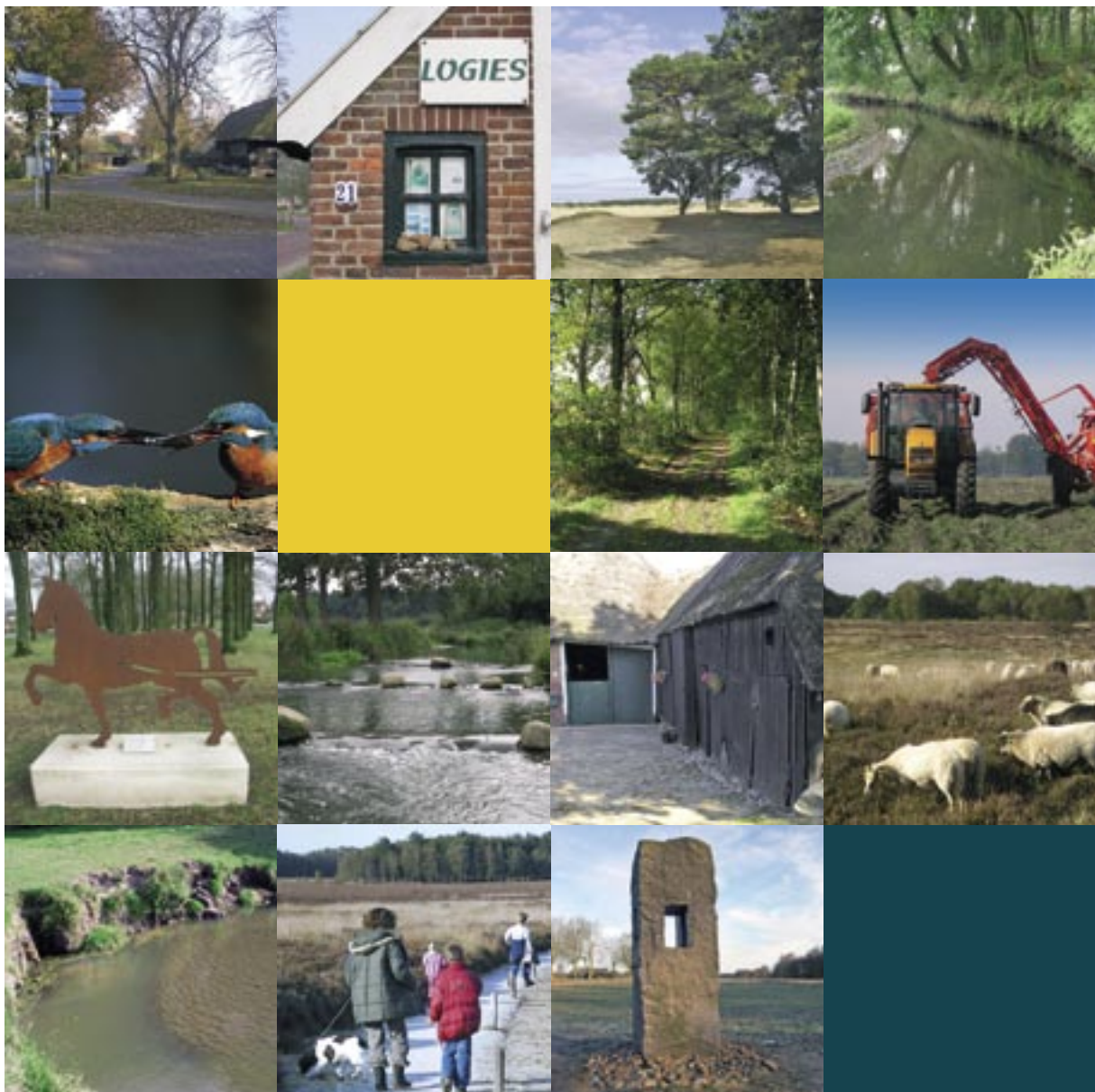




Nationaal beek- en esdorpenlandschap
Drentsche Aa

Jaarverslag 2004





Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa

Jaarverslag 2004

van het Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa (NBEL)
en het SGB-gebiedsprogramma 2002-2005 Drentsche Aa/Elperstroom

Vastgesteld door het Overlegorgaan NBEL op 9 maart 2005



Inhoud

Voorwoord	5
1. Algemeen	6
1.1 Het stroomgebied van de Drentsche Aa	6
1.2 Maatwerk voor de Drentsche Aa	6
2. Organisatie	7
2.1 Twee petten	7
2.2 Werkgroep ECR (Educatie, Communicatie en Recreatie)	7
2.3 Website	7
2.4 Samenwerkingsverband Nationale Parken	8
2.5 Landinrichtingscommissie Drentsche Aa	8
3. Projecten	9
3.1 Prioritaire projecten	9
3.1.1 Landschapsvisie Drentsche Aa	9
3.1.2 Integrale Kanskaart	9
3.1.3 Plan van Aanpak Levend bezoekersnetwerk.	9
3.2 Projecten en activiteiten NBEL-Bestedingenplan 2004 (zie bijlage 3)	10
3.2.1 Gebiedsmakelaar	10
3.2.2 De boer als gastheer	10
3.2.3 Bedrijfsstrategie: project Rolderdiep	10
3.2.4 Kwaliteitsimpuls agrarische fietsroute Rolde e.o.	11
3.2.5 proefproject maaibeheer	11
3.2.6 ontwikkeling bedrijfsstrategie en milieudoorlichting verblijfsrecreatie	11
3.2.7 recreatieve ontsluiting: ontwerp knooppunt Oudemolen en toegangspoort Noord	11
3.2.8 dorpsommetjes Gasteren	11
3.2.9 dorpsommetje Anloo/ knuppelbruggetjes	12
3.3. V&E jaarprogramma 2004	12
3.3.1 Basispakket Nationale Parken.	12
3.3.2 Doorstroom	13
3.3.3 Op Stap	13
3.3.4 LNV brochure	13
3.3.5 Poster NBEL	13
3.3.6 Drentsche Aa gidsen	13
3.3.7 Powerpointprogramma NBEL	13
3.3.8 thema-avonden	13
3.3.9 Digitaal fotoarchief	14
3.3.10 onderwijsprogramma	14
3.3.11 Handleiding communicatie	14
3.3.12 In het spoor van ... Drentse Cultuurschatten "Rond de Drentse Aa"	14
3.3.13 Banners SNP	14
3.4 Projecten SGB	14
3.4.1 Zorgboerdrij Grolloo	15
3.4.2 Optimalisatie waterbeheersing in het landbouwgebied Drentsche Aa	15
3.4.3 Cultuurhistorische wandelroute Deurzerdiep ("10 kansen Deurzerdiep")	15
3.4.4 Inventarisatie vuursteenplaatsen	15
3.4.5 Monumentale bomen Landschapsbeheer Drenthe	16
3.4.6 Landschapsplan Diepstroeten	16
3.4.7 Experiment Boeren en Natuur Amerdiep	16
3.4.8 Water en Ecologie in dorp en platteland (procesgeld)	16
3.4.9 Boekweitveentje nabij Gieten	16

3.4.10	Afwateringsplan Queens Grass Drouwen	17
3.4.11	Landschappelijke inpassing Deurzerdiep ("10 kansen Deurzerdiep")	17
3.4.12	Nieuwe natuur: Masterplan Dijkveld ("10 kansen Deurzerdiep")	17
3.4.13	Vispassage Oude Aa	17
3.4.14	IBA's buitengebied Aa en Hunze	18
3.4.15	Inrichting Holmers-Halkenbroek, fase 1c.	18
3.4.16	Presentatiemateriaal fruitbedrijf Goense	18
3.4.17	Landschappelijke inpassing recreatieterrein Slootsbergen	18
3.4.18	Bodemleven: beste praktijk boven en onder de grond	18
3.4.19	Herstel oude meander Deurzerdiep (uitwerking "Van Aa naar Beek")	18
3.4.20	Aanvullende maatregelen Oude Amerdiep (uitwerking "Van Aa naar Beek")	18
3.4.21	Vispassage Anreepdiep (uitwerking "Van Aa naar Beek")	18
3.4.22	Inrichting ontwikkelingsgebied Horstmaat	19
3.4.23	Aanleg faunapassage Gieterstraat	19
3.4.24	Water op Maat Elperstroom	19
3.4.25	Bijdragen aan de gebiedsdoelen	19
3.5	De overige projecten in 2004	19
3.5.1	De SBB-projecten die in 2004 in uitvoering waren en/of afgerond zijn:	19
3.5.2	Ecologische verbindingzone Geelbroek-Deurzerdiep	20
3.5.3	Herstel benedenloop Drentsche Aa (HBDA)	20
3.5.4	Monitoring waterkwaliteit Drentsche Aa (aanwezigheid van bestrijdingsmiddelen)	20
3.5.5	Dorpsomgevingsplan Anderen, Anloo en Gasteren	21
3.5.6	Onderzoek Visoptrek Drentsche Aa	21
3.5.7	Project Bedreven Bedrijven	21
3.5.8	Letterboxing	22
3.5.9	Wandelen in de Drentsche Aa	22
Bijlage 1		
	Organisatie Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa	23
Bijlage 2		
	Besluitenlijst en overlegorgaan 2004	24
Bijlage 3		
	Bestedingen 2004 Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa	26
Bijlage 4		
	Overzicht SGB-projecten met bijdragen en cofinanciering uit de streek	27
Bijlage 5		
	Overzicht informatieavonden Drentsche Aa	29
Bijlage 6		
	Overzicht pers- en krantenberichten m.b.t. Drentsche Aa	30

Voorwoord

Voor u ligt een gezamenlijk jaarverslag van zowel het Nationaal beek- en esdorpenlandschap (NBEL) Drentsche Aa als van het SGB-gebiedsplan en programma 2002-2005 van de Drentsche Aa/Elperstroom. Een gezamenlijk verslag om zodoende een totaaloverzicht te kunnen presenteren van alle in het gebied verrichte activiteiten, die vallen onder de supervisie van het Overlegorgaan NBEL. We hebben immers een dubbele taak; we zijn niet alleen het Overlegorgaan voor het NBEL-gebied, maar tevens het Bestuurlijk Platform voor het gebiedsgericht beleid in het hele stroomgebied van de Drentsche Aa (en de bovenloop van de Elperstroom). Zo hebben wij een adviserende rol in het ontwikkelen en beoordelen van projecten in het kader van de Subsidieregeling Gebiedsgericht Beleid SGB.

Het jaar 2004 is voor ons een belangrijk jaar geweest. Er is een flinke stap voorwaarts gemaakt met de ontwikkeling en uitvoering van een groot aantal projecten. In één oogopslag is via de inhoudsopgave te zien, dat we het hebben over meer dan 58 projecten en activiteiten. Ook zijn er dit jaar een aantal communicatiemiddelen ontwikkeld en ingezet: het informatieblad "Doorstroom", de "Op Stap-krant 2004", de website www.drentscheaa.nl.

Vooral de prioritaire projecten, de belangrijkste acties uit ons Beheer-Inrichtings- en Ontwikkelingsplan hebben het afgelopen jaar veel aandacht: gevraagd. De Landschapsvisie, de Integrale Kansenskaart IKK en het Plan van Aanpak Levend bezoekersnetwerk zijn tot stand gekomen dank zij inzet van vele betrokken organisaties. Doordat deze plannen nu gereed zijn kan nog beter worden gestuurd op de inzet van menskracht en middelen, het versterken van de kwaliteit van het Drentsche Aa-gebied en het opbouwen van het levend bezoekersnetwerk. Ook verwachten wij dat hiermee de ontwikkeling van het gebied, conform ons motto "behoud door vernieuwing" bestuurlijk nog meer kan worden ondersteund.

Daarnaast zijn de Integrale Kansenskaart en de Landschapsvisie Drentsche Aa bouwstenen voor toekomstige ruimtelijke plannen en besluiten van de partners uit het Overlegorgaan. Zij zullen deze plannen betrekken bij hun reguliere taken.

Met de in gang gezette projecten SGB is een goede stap gezet in het leveren van de afgesproken doelen en prestaties, zoals die in het Gebiedsplan zijn verwoord en vertaald in het Uitvoeringscontract 2002-2005 tussen provincie en Rijk. Het gaat hierbij om doelen op het gebied van natuur, milieu, landschap, cultuurhistorie, recreatie en verbrede landbouw. Aan het eind van dit uitvoeringstraject dient te worden afgerekend met het Rijk.

Al met al is 2004 een oogstjaar, om trots op te zijn.

Henk van 't Land, voorzitter

Ali Edelenbosch, gedeputeerde



1. Algemeen



Nergens elders in Nederland vind je een beek als de Drentsche Aa. Kronkelend zijn weg zoekend door het landschap, zoals hij dat al eeuwen en eeuwen gedaan heeft.

De Drentsche Aa vormde het landschap waar de mens handig gebruik van gemaakt heeft. Gelukkig hield hij zich in. Hij overvroeg de natuur niet. Waar elders de beken langs de liniaal gelegd werden om keurig rechte afwateringskanaaltjes te worden, kon de Drentsche Aa rustig zijn gang blijven gaan.

Met de beek is in het Drentsche Aa-gebied ook het oude, typisch Drentse esdorpenlandschap bewaard gebleven: de boerderijen rond de brink, de akkers op de hoge essen, de hooilanden en weilanden in het beekdal. Hier nam de mens het landschap letterlijk en figuurlijk voor wat het waard was. Die waarde is zo langzamerhand zo groot geworden dat het tijd werd om het behoud beter te gaan regelen.

1.1 Het stroomgebied van de Drentsche Aa

Het hele stroomgebied van de Drentsche Aa inclusief de Elperstroom is als vervolg op het ROM/WCL project aangewezen als SGB-gebied. Dat betekent, dat er voor het gebied op basis van een opgesteld gebiedsplan en –programma jaarlijks (vanaf 2003 tot 2007) Rijks-subsidiegelden beschikbaar komen voor uitvoering van projecten, die passen binnen de in het gebiedsplan geformuleerde doelen.

1.2 Maatwerk voor de Drentsche Aa

Op zoek naar maatwerk voor de Drentsche Aa ontstond het plan voor het Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa dat de eigen sfeer en identiteit zou kunnen behouden. De grenzen van het gebied worden gevormd door de driehoek Assen-Gieten-Glimmen. Het gaat in totaal om ruim tienduizend hectare waarvan ongeveer eenderde natuurgebied is.

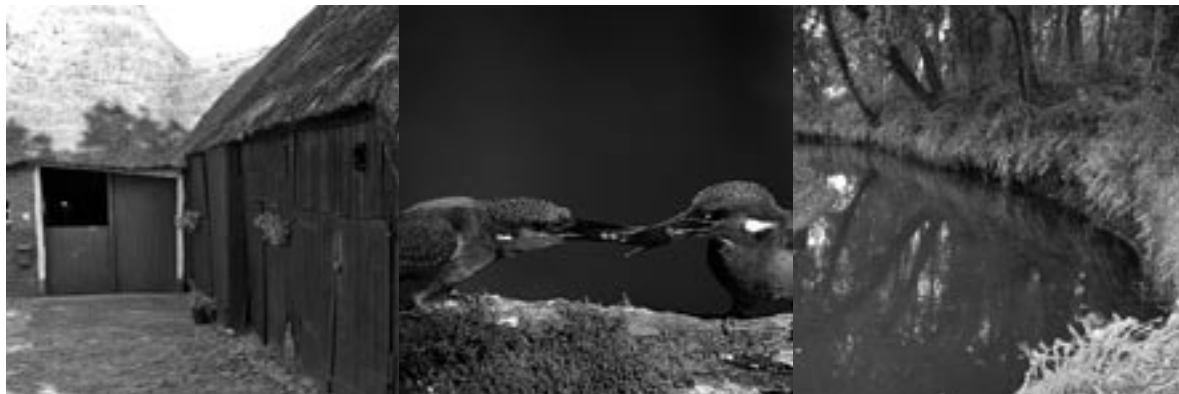
In het Beheer-, Inrichtings- en Ontwikkelingsplan voor de Drentsche Aa – meestal kortweg het BIO-plan genoemd - is voor de vijf functies water, landbouw, natuur, recreatie en wonen aan de hand van streef-beelden vastgelegd hoe deze gebruiksfuncties zich in de toekomst moeten kunnen ontwikkelen.

Behoud door vernieuwing is hierbij het motto. Behoud door vernieuwing betekent dat alle betrokken partijen er samen voor willen zorgen dat het Drentsche Aa-gebied zich verder kan ontwikkelen in het verlengde van hoe het landschap destijds ontstaan is. De cultuurhistorie is hierbij de inspiratiebron.

Door Behoud door vernieuwing als leidraad te nemen, kiezen alle bij de ontwikkeling van het gebied betrokken partijen ervoor om de gebruiksfuncties te blijven ontwikkelen en waar nodig te vernieuwen.

Het betekent bijvoorbeeld dat niet alleen de natuur, maar ook de landbouw zich in het Drentsche Aa-gebied moet kunnen blijven ontwikkelen. Behoud door vernieuwing biedt dus nadrukkelijk ook de landbouw perspectief.

2. Organisatie



2.1 Twee petten

Bij de instelling van het Overlegorgaan is afgesproken dat zij tevens de stuurgroep is voor het SGB-gebied Drentsche Aa/Elperstroom. Gedeputeerde mevrouw A. Edelenbosch is als lid van het Overlegorgaan verantwoordelijk voor de uitvoering van het SGB-beleid; de functie van het Overlegorgaan als Stuurgroep is het geven van advies over de voorgestelde SGB-projecten, waarna GS hierover beslist. Het Overlegorgaan is daarnaast verantwoordelijk voor de uitvoering van het BIO-plan en besluit over de jaarlijkse NP-gelden middels vaststelling van het "Bestedingenplan".

In het Overlegorgaan heeft in 2004 een wisseling in samenstelling plaats gevonden. De heer Koelink van het Waterbedrijf Groningen is opgevolgd door de heer Hoogeveen. De heer Van Kammen heeft eind 2004 afscheid van het Overlegorgaan genomen. Hij is niet opnieuw verkiesbaar voor het Waterschap Hunze en Aa's. Zijn opvolger zal zijn de heer Hilarides.

(voor de samenstelling van de organisatie zie bijlage 1). Het Overlegorgaan heeft in 2004 vier maal vergaderd; zie bijlage 2 voor het overzicht van de Besluitenlijsten.

2.2 Werkgroep ECR (Educatie, Communicatie en Recreatie)

De werkgroep ECR is in december 2003 van start gegaan. Gedurende 2004 kwam de werkgroep vijf keer bijeen. Thema's die besproken zijn: V&E jaarplan en -activiteiten, handleiding communicatie, basispakket Nationale Parken, wandelprojectgroep, thema-avonden, bewonersprogramma, Nationaal beek- en esdorpen landschap Drentsche Aa uitgaven, Levend bezoekersnetwerk, Nationaal beek- en esdorpenland- schap Drentsche Aa brochure.

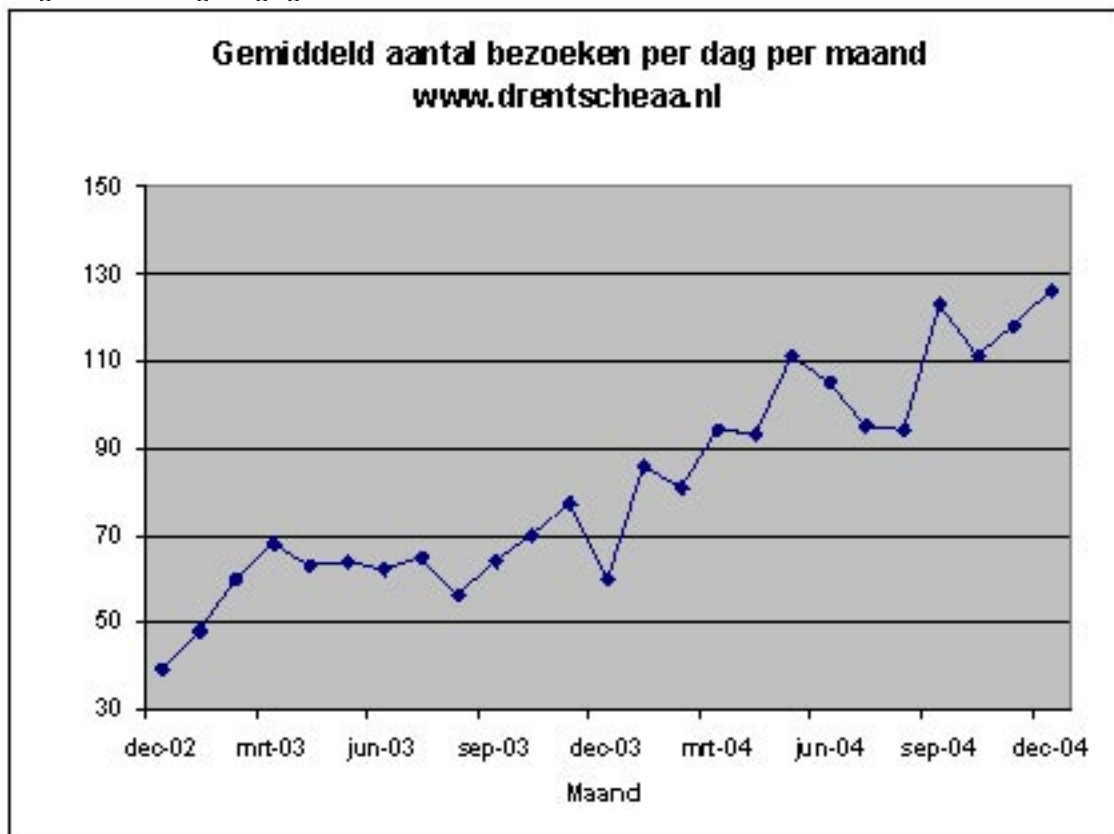
Op 5 april is de medewerker V&E Agnes Bakker gestart met haar werkzaamheden, vanuit het IVN-Consulentschap Drenthe. Haar werkplek is in de werkschuur van SBB in Balloo.

Zie verder **hoofdstuk 3,3** en overzicht informatiebijeenkomsten in **bijlage 5**.

2.3 Website

De website www.drentscheaa.nl is in 2004 steeds vaker bezocht, gemiddeld 103 bezoeken per dag.

De grafiek laat de gestage groei zien van het aantal bezoekers van de website.



2.4 Samenwerkingsverband Nationale Parken

De notitie De toekomst van de Nationale Parken is besproken in alle Overlegorganen van de NP in Nederland. Als vervolg hierop is gewerkt aan een SNP-investeringsprogramma 2005 – 2010 in samenwerking met het ministerie van LNV. Dit investeringsprogramma zal begin 2005 worden bekrachtigd. Het eerste exemplaar van het ANWB-boek Nationale Parken is op 16 oktober aangeboden aan minister Veerman tijdens de installatie van het Overlegorgaan Sallandse Heuvelrug.

2.5 Landinrichtingscommissie Drentsche Aa

De Landinrichtingscommissie Drentsche Aa, sinds 1998 actief op het gebied van vrijwillige kavelruil in het hele stroomgebied, heeft al meer dan 1000 ha geruild, waarbij een deel van dit areaal benut is voor verwerking van reservaatgebied. De overige ha's zijn door de berokken landbouwers gebruikt voor een betere bedrijfsverkaveling. De landinrichtingscommissie is ook actief betrokken bij de verkenning van de mogelijkheden voor hermeandering van het Rolderdiep in combinatie met ontwikkelingen rond het dorp Anderen, het zoeken naar een locatie voor een retentiebekken op het Eexterveld en bij het opstellen van nieuwe bedrijfsmodellen met integratie van landbouw, natuur en landschap in het project Amerdiep. De landinrichtingscommissie wordt ook ingezet als gebiedsmakelaar. (zie bij 3.2.). Er wordt naar gestreefd, de landinrichtingscommissie te laten opereren als uitvoeringsorgaan van het NBEL. Daarvoor dient deze commissie een verbrede taakopdracht te krijgen en zal de samenstelling van deze commissie moeten worden aangepast. Begin 2005 zal hiervoor een voorstel worden gedaan.

3. Projecten

3.1 Prioritaire projecten

Na de totstandkoming van het Beheers- Inrichtings- en Ontwikkelingsplan (BIO-plan) is in 2003 een begin gemaakt met de uitvoering van de zogenaamde prioritaire acties uit dit plan:

- opstellen van een Integrale Landschapsvisie
- ontwikkelen van een Integrale kansenkaart
- invulling geven aan een Levend Bezoekersnetwerk.

3.1.1 Landschapsvisie Drentsche Aa

De Landschapsvisie Drentsche Aa voor het hele stroomgebied is één van de prioritaire acties uit het BIO-plan. Tot stand gekomen in opdracht van Staatsbosbeheer onder regie van een breed samengestelde begeleidingsgroep vanuit diverse organisaties met binding met het landschap van de Drentsche Aa. Ook de bevolking is actief betrokken geweest bij de totstandkoming van de visie middels druk bezochte bewonersavonden. Voordat is gestart met de opstelling van de landschapsvisie is een cultuurhistorische inventarisatie uitgevoerd, zodat de Landschapsvisie optimaal gebaseerd is op de huidige landschappelijke en cultuurhistorische waarden van het gebied. De Landschapsvisie met het motto “behoud door vernieuwing” geeft richting aan de ontwikkelingsgerichte landschapsstrategie en is samen met de Integrale Kansenkaart een bouwsteen voor toekomstige ruimtelijke plannen en besluiten van de partners uit het Overlegorgaan. De Landschapsvisie is in september 2004 door het Overlegorgaan vastgesteld.

3.1.2 Integrale Kansenkaart

De Integrale Kansenkaart (IKK) geeft aan waar welke (gebieds)ontwikkeling gewenst is en geeft daarmee sturing aan de inzet van menskracht en middelen via concreet benoemde projecten. Als voorbereiding op de integrale kansenkaart zijn sectorale kansenkaarten opgesteld voor de functies landbouw, natuur, water en recreatie. Vervolgens zijn met behulp van GIS de sectorale wensen met elkaar geconfronteerd en zijn analyses uitgevoerd voor combinaties van wensen en mogelijkheden. Het uiteindelijke resultaat is een kaart, waarop in de eerste plaats kansen voor de landbouw staan aangegeven: kansen voor marktconforme landbouw op zich en in combinatie met landschapsbeheer (vooral op de essen) en natuur. In bestaand en bestemd natuurgebied liggen kansen voor particulier natuurbeheer en natuurontwikkeling. Daarnaast zijn ook kansen beschreven voor beekherstel en recreatie. De recreatieve kansen zijn vanwege het schaalniveau niet op kaart aangegeven. In het rapport staan verschillende projectvoorstellen om de kansen uit te werken. De IKK is tot stand gebracht door de Werkgroep IKK van het NBEL. Tussentijds is tweemaal overleg gepleegd met het Overlegorgaan over de te maken keuzes en afwegingen. De kaart met bijbehorend rapport is in november 2004 door het Overlegorgaan vastgesteld.

3.1.3 Plan van Aanpak Levend bezoekersnetwerk.

In plaats van één centraal bezoekerscentrum zoals de meeste nationale parken wordt in het NBEL gekozen voor een netwerk aan informatiepunten en activiteiten verspreid over het gebied. Het idee van een Levend Bezoekersnetwerk is dat de dorpen samen het netwerk vormen. Er is een Plan van Aanpak opgesteld, die aangeeft, hoe het idee nader vorm moet krijgen. Hierbij is gekozen voor een geleidelijke groei en stapsgewijze opbouw van het netwerk, waarbij acties in de eerste plaats zijn gericht op verkrijgen van betrokkenheid en draagvlak en het op gang brengen van samenwerking. Het plan van het levend bezoekersnetwerk heeft relatie met het in 2003 verschenen Recreatief Mobiliteitsplan. Daarin staan voorstellen om het recreatief verkeer in goede banen te leiden, onder meer door het aanleggen van toegangspoorten en knooppunten. In het Plan voor het levend bezoekersnetwerk zijn deze voorstellen aangescherpt en verder uitgewerkt, waarbij ook de voorziene informatiepunten zijn opgenomen. Er is een eerste aanzet gemaakt voor uitwerking van een Toegangspunt Noord aan de weg Zuidlaren-Tynaarlo en knooppunt Oudemolen met de benodigde parkeer- en informatievoorzieningen. Zie hiervoor elders in het verslag, hoofdstuk 3.2



3.2 Projecten en activiteiten NBEL-Bestedingsplan 2004 (zie bijlage 3)

3.2.1 Gebiedsmakelaar

De Landinrichtingscommissie Drentsche Aa heeft naast het initiëren van kavelruilen in opdracht van het Overlegorgaan ook de rol van gebiedsmakelaar op zich genomen. Het doel hiervan is ideeën die passen binnen de doelstellingen van het BIO-plan nader vorm en richting te geven. Via het kavelruilwerk en de grondvererving heeft de commissie veel directe contacten in het gebied

De rol van de commissie was in het afgelopen jaar in de meest gevallen mensen met ideeën op het juiste spoor te zetten. Het gaat om ideeën met betrekking tot natuurbeheer, planologische zaken, waterbeheersing, verbreding van economische activiteiten. Dat wil zeggen met betrokkenen is meegedacht en vervolgens door verwezen naar de gemeente, het waterschap, staatsbosbeheer of het Overlegorgaan. Een mooi concreet resultaat is het bij elkaar brengen van een gemeente en een zorginstelling voor huisvesting in een vrijkomende boerderij van een bedrijfsverplaatsing.

3.2.2 De boer als gastheer

Een groep van 10 landbouwers met de naam “de Boer als Gastheer” is onder begeleiding van DLG in 2003 gestart met een aantal gezamenlijke activiteiten met als centrale doel het stimuleren van het recreatieve medegebruik van het gebied en het versterken van de positie van de landbouwbedrijven. De groep is zeer gevarieerd, zowel wat betreft de aard van de nevenactiviteiten als de fase, waarin deze activiteiten zich bevinden. De nevenactiviteiten betreffen verblijfsrecreatie (minicamping en appartementenverhuur), vleesverkoop, boerderijwinkel, het houden van zoogkoeien en paardentoeerisme. Er is een gezamenlijke folder gemaakt en een website ontworpen. De website is rechtstreeks te bereiken via www.deboeralsgastheer.nl, maar kan ook via verwijzingen binnen de website van het NBEL worden gekozen. Verder is er aan de groep voorlichting gegeven over het ruimtelijk beleid, de betekenis van het NBEL, de subsidiemogelijkheden en de verdere mogelijkheden voor samenwerking.

3.2.3 Bedrijfsstrategie: project Rolderdiep

De Landinrichtingscommissie Drentsche Aa heeft opdracht gekregen van het Overlegorgaan om de inrichtingsmogelijkheden voor het gebied rondom het Rolderdiep en het dorp Anderen op een integrale wijze te benaderen. Dit in verband met het zoeken naar mogelijkheden voor hermeandering van het Rolderdiepen het door boerderijverplaatsing en kavelruil beschikbaar komen van gronden rondom het dorp. Het project kent de volgende doelstellingen:

- Het herstel van de historische beekloop van het Rolderdiep
- Het verbeteren van de structuur van de landbouwbedrijven rondom Anderen
- Een beheer langs de beek dat is afgestemd op de natuurwaarden en dat gekoppeld is aan de lokale agrarische bedrijven
- Het ontwikkelen van recreatieve waarden
- Het versterken van de leefomgeving van het dorp Anderen.

Een werkgroep, waarin alle partijen vertegenwoordigd waren, heeft het afgelopen jaar o.a. gesprekken gevoerd met alle betrokken partijen. Uiteindelijk heeft dit geleid tot een notitie (als afronding van de eerste fase) waarin een drietal varianten worden omschreven waarlangs het project gerealiseerd zou kunnen worden. In november heeft het Overlegorgaan op advies van de Landinrichtingscommissie haar voorkeur uitgesproken voor één van de varianten. In het komende jaar krijgt het project verder handen en voeten.

Het Overlegorgaan heeft aangedrongen op een goede afstemming met het opgestelde dorpsomgevingsplan Anderen.

3.2.4 Kwaliteitsimpuls agrarische fietsroute Rolde e.o.

Sinds enige jaren is er sprake van een boerenfietsstocht langs boerderijen in de regio Rolde. Gebruikers van de route (verkrijgbaar bij de VVV) worden door het buitengebied geleid en kunnen onderweg genieten van het cultuurlandschap, de natuur en de omgeving. Langs de route wordt op diverse plaatsen informatie verstrekt over gewassen die op de percelen worden geteeld en overige agrarische activiteiten en milieumaatregelen die de sector heeft getroffen. Op regelmatige tijden is er open dagen van langs de route gevestigde bedrijven. In 2004 is de informatievoorziening geoptimaliseerd en zijn er oude borden vervangen.

3.2.5 proefproject maaibeheer

Het huidige onderhoud van het beekstelsel (intensief en sterk gericht op de afvoerfunctie) sluit niet goed aan bij de natuurfunctie van delen van de Drentse Aa. Er bestaat daarom de wens op een aantal plaatsen in het Drentse A-gebied te experimenteren met andere vormen van onderhoud van het "natte profiel" en die te monitoren. Daarnaast is in het kader van het onderzoek waterwinning Assen de specifieke vraag gesteld of het beekpeil van het Loonerdiep kan worden verhoogd en welke rol (extensiever) onderhoud daar in kan spelen. In 2004 is een monitoringsproef in het Loonerdiep opgestart die de mogelijkheden van een meer op natuur gericht onderhoud in beeld brengt, alsmede effecten op overige functies. Het project belooft twee jaar. De uitkomsten geven een goed handvat voor de manier waarbij de komende jaren met de uitvoering van het onderhoud (maaibeheer) wordt omgaan en zullen door het waterschap worden meegenomen in de verdere uitwerking van de aquatische beheersplannen voor de Drentse Aa.

3.2.6 ontwikkeling bedrijfsstrategie en milieudoorlichting verblijfsrecreatie

In vervolg op de kanskaart voor recreatie is middels dit project een aanzet gegeven voor een verantwoorde toekomststrategie van deelnemende bedrijven. Hierbij is rekening gehouden met de specifieke feiten en omstandigheden van ieder bedrijf afzonderlijk. Aan het project is deelgenomen door zeven bedrijven, die tezamen een representatieve vertegenwoordiging vormen van het toeristisch-recreatieve bedrijfsleven in het gebied (kampeer- en bungalowsector, groepsaccommodaties, hotellerie). Voor de deelnemende bedrijven is een individueel adviesrapport opgesteld, waarin naast een heldere analyse de nadruk ligt op concrete aanbevelingen waar de deelnemers hun voordeel mee kunnen doen. Ook is een milieuscan uitgevoerd, waarbij de belangrijkste milieuaspecten van het bedrijf in kaart zijn gebracht. Deze rapporten hebben een vertrouwelijk karakter.

3.2.7 recreatieve ontsluiting: ontwerp knooppunt Oudemolen en toegangspoort Noord

In het kader van het Levend bezoekersnetwerk en het Recreatief Mobiliteitsplan zullen op een aantal plaatsen zogeheten "toegangspoorten" en "knooppunten" worden aangelegd. Deze toegangspoorten en knooppunten hebben als doelstelling de mensen te bewegen de auto te laten staan en op een andere wijze het gebied te verkennen. Het accent bij de inrichting ligt vooral op het vergroten van de herkenbaarheid van de locaties, het verwijderen van parkeerplaatsen op verstorende plekken en bieden van goede nieuwe parkeervoorzieningen met een zorgvuldige landschappelijke inpassing. Er is in 2004 gestart met formuleren van algemene uitgangspunten voor de inrichting en inpassing van de toegangspoorten en knooppunten, op basis van o.a. de thema's van het cultuurhistorische landschap en de geplande ontwikkeling daarvan zoals verwoord in de Landschapsvisie Drentsche Aa. Er is een ontwerp gemaakt voor het knooppunt Oudemolen, waarbij parkeervoorzieningen worden gekoppeld aan herberg De Fazant en realisatie van een nieuwe wandelpad met aansluiting op het bestaand routenetwerk in het beekdal. Dorpsbelangen Oudemolen en herberg De Fazant zijn direct betrokken bij het ontwerp. Ook is een ontwerpschets gemaakt voor toegangspoort Noord, waarbij na een haalbaarheidsonderzoek voor twee locaties door het Overlegorgaan is gekozen voor een locatie langs de Zuidlaarderweg tegenover recreatiepark Het Veenmeer. Beide schetsontwerpen worden in 2005 verder uitgewerkt en van een kostenraming voorzien.

3.2.8 dorpsommetjes Gasteren

Binnen BOKD is er een structureel project "Dorpsommetjes" ontwikkeld. Voor het dorp Gasteren zijn door een lokale werkgroep met ondersteuning van BOKD de huidige mogelijkheden, de knelpunten en nieuwe mogelijkheden middels veldverkenningen geïnventariseerd. Er ligt een door BOKD uitgewerkt voorstel om de knelpunten op te heffen en nieuwe mogelijkheden te creëren, waardoor een compleet netwerk van dorpsommetjes ontstaat. Uitvoering is voorzien in 2005.



3.2.9 dorpsommetje Anloo/ knuppelbruggetjes

Dorpsommetje Anloo: herstel van een deel van het historische kerkepad van Gasteren naar Anloo en herstel van een oude doorsteek over het Anlooërdiepje ter hoogte van landgoed Ter Borgh middels een loopbruggetje. De route is ongeveer zeven kilometer lang en aangevuld met het plaatsen van enkele bankjes op plaatsen, van waar er prachtige uitzichten over de es en naar het dorp met de markante kerk zijn. Het idee van de wandelroute is ontstaan in de Vereniging Dorpsbelangen Anloo en tot stand gekomen in samenwerking met SBB en de gemeente Aa en Hunze.

Knuppelbruggetjes: her en der in het Drentsche Aa-gebied (Oudemolen en Anlooërdiepje) zijn in de bestaande wandelroutes enkele knuppelbruggetjes en vlonders hersteld of nieuw aangelegd ten behoeve van een betere recreatieve ontsluiting.

3.3. V&E jaarprogramma 2004

Het is gewenst dat de communicatie van alle betrokkenen binnen het Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa voldoet aan gemeenschappelijke uitgangspunten en kenmerken, zodat herkenbaarheid en bereik zo groot mogelijk zijn. Om die gemeenschappelijkheid te onderstrepen, is een centrale boodschap geformuleerd. De centrale boodschap is gebaseerd op een eigen identiteit, met als kenmerkende waarden:

- Staalkaart van de Nederlandse natuur
- Beleefbare en gastvrije natuur
- Hoogwaardig aanbod om te ontspannen
- Bijzondere samenwerking op lokaal, regionaal en nationaal niveau
- Duurzame ontwikkeling en beheer staan centraal

De Nationale Parken zijn de visitekaartjes van de Nederlandse natuur. Wie alle twintig parels kent, heeft een goede indruk van de aanwezige natuur in Nederland. Als onderdeel van een internationaal stelsel vormen ze de ruggengraat voor duurzaamheid en biodiversiteit. Iedereen is welkom om de bijzonderheid en eigenheid van die individuele, unieke parken te beleven. Elk Nationaal Park wordt gekenmerkt door eigen natuurlijke kwaliteiten en vertelt zijn eigen geschiedenis. De Nationale Parken bieden een gevarieerd aanbod van activiteiten, educatie, ontdekking en natuurbeleving van hoog niveau. De Nationale Parken worden duurzaam beheerd, beschermd en ontwikkeld in een unieke gebiedssamenwerking van natuurbeheerders, overheden en private partijen. Samen bieden ze bezoekers de gelegenheid om volop te kunnen genieten van natuur, rust en ruimte.

In het stelsel van Nationale Parken voert het Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa veel taken en projecten uit. Hierna volgt een overzicht van V&E activiteiten in 2004.

3.3.1 Basispakket Nationale Parken.

De werkgroep ECR heeft het 'Basispakket Voorlichting en educatie Nationale Parken' besproken en met een positief advies doorgestuurd naar de Projectgroep en het Overlegorgaan. In de overlegorgaanvergadering van 10 juni is het Basispakket vervolgens vastgesteld. Het basispakket is voor de komende jaren leidraad voor het V&E programma.

3.3.2 Doorstroom

De eerste drie nummers van het informatieblad 'Doorstroom' (informatieblad voor gebiedsbewoners) zijn in 2004 verschenen. Het blad wordt binnen het Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa (NBEL) en in de aangrenzende dorpen huis aan huis verspreid. De oplage is 15.000.

3.3.3 Op Stap

De eerste Op Stap-krant (informatiekrant voor gebiedsbezoekers) verscheen in mei en is voor de Hemelvaart onder ondernemers en VVV's in en rond het NBEL Drentsche Aa gebied verspreid.

3.3.4 LNV brochure

Tekstschrijver Jan Tuttel heeft de teksten voor de NBEL brochure geschreven. Deze teksten zijn meerdere malen in de werkgroep ECR besproken. De definitieve tekst kwam eind 2004 gereed. De brochure wordt in 2005 gedrukt.

3.3.5 Poster NBEL

Voor het NBEL is een poster ontworpen. De poster wordt tijdens bijeenkomsten aan bezoekers uitgedeeld en is te bestellen via de website.

3.3.6 Drentsche Aa gidsen

Het NBEL beschikt over een gemotiveerde groep van 28 ervaren, vrijwillige Drentsche Aa gidsen. Zij begeleiden vrijwel alle excursies van het NBEL.

Het uitgebreide NBEL-excursieprogramma 2004 bestond uit 44 excursies. In het excursieprogramma wordt rekening gehouden met het seizoen, wisselende thema's en wisselende vertrekpunten, verspreid over het Drentsche Aa gebied.

Naast het vastgestelde excursieprogramma kwamen in 2004 zo'n tiental externe excursieaanvragen binnen. Alle aanvragen zijn gehonoreerd en door onze Drentsche Aa gidsen begeleid.

Speciaal voor onze gidsen verzorgt het NBEL enkele gidsenavonden. Tijdens deze avonden en excursies worden gegevens en ervaringen uitgewisseld en de gidsen van extra en actuele gebiedsinformatie voorzien. Onze Drentsche Aa gidsen zien we als ambassadeurs van het NBEL. De gidsen hebben een NBEL kledingpakket ontvangen dat tijdens excursies wordt gedragen. Op deze wijze zijn onze gidsen herkenbaar als gastheer en gastvrouw voor het NBEL.

3.3.7 Powerpointprogramma NBEL

Begin 2004 is een basis-layout voor de NBEL powerpoint presentatie ontworpen. Op basis van de ervaringen tijdens verschillende NBEL-presentaties (zie bijlage 5) is de Powerpointpresentatie verder uitgewerkt.

3.3.8 thema-avonden

Voor gebiedsbewoners en andere geïnteresseerden zijn twee thema-avonden georganiseerd. 8 juli stonden beekvissen van de Drentsche Aa centraal in café De Drentsche Aa te Schipborg. 25 november vertelden twee verhalenvertellers Drentse verhalen in het Pannenkoekenrestaurant te Gasteren.





3.3.9 Digitaal fotoarchief

Het Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa beschikt over een uitgebreid digitaal fotoarchief dat voortdurend wordt uitgebreid en onderhouden. Foto's zijn gebruikt voor NBEL-publicaties maar ook voor externe uitgaven waaronder de onderwijsmethode 'de Geo' van Thieme Meulenhoff.

3.3.10 onderwijsprogramma

Er is een start gemaakt met het NBEL-onderwijsprogramma voor het basisonderwijs. Het programma wordt ontwikkeld door het IVN Consulentenschap Drenthe. De pilot zal plaatsvinden gedurende het schooljaar 2005/2006. Kinderen die het programma volgen ontvangen een 'Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa natuurspeurdersdiploma'.

3.3.11 Handleiding communicatie

In 2004 is de tekst voor de 'handleiding communicatie' geschreven. De definitieve versie zal in 2005 aan de Projectgroep en Overlegorgaan worden aangeboden. Deze handleiding is geen vervanger voor het uiteindelijke communicatieplan maar is bedoeld om de verschillende organisaties handvatten te geven in de communicatie rond het NBEL. Zodra het SNP communicatieplan gereed is zal de werkgroep voorstellen doen voor een NBEL-communicatieplan.

3.3.12 In het spoor van ... Drentse Cultuurschatten "Rond de Drentse Aa"

"In het spoor van Drentse Cultuurschatten" wordt uitgegeven in het kader van het project Cultuurtoerisme van de provincie Drenthe. Nummer 10 van het tijdschrift, uitgegeven in 2004, is gewijd aan het Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa.

3.3.13 Banners SNP

Ten behoeve van voorlichting over Nationale Parken in algemene zin zijn er van ieder park zogenaamde banners gemaakt: posters op groot formaat met bijbehorend bevestigingsmateriaal. Ook de Drentsche Aa is nu toegevoegd en beschikbaar voor exposities en voorlichtingsbijeenkomsten.

3.4 Projecten SGB

In 2002 is de subsidieregeling SGB (subsidie Gebiedsgericht Beleid) van kracht geworden. Voor het gebied is een gebiedsplan en –programma 2002-2005 opgesteld en door het Overlegorgaan goedgekeurd. Na overeenstemming met het Rijk over het voor alle gebieden geldende uitvoeringscontract UC 2002-2005, zijn er jaarlijks Rijksmiddelen SGB voor het gebied beschikbaar gekomen. Het SGB-gebiedsplan en –programma voor het Drentsche Aa/ Elperstroom-gebied is in juni 2002 door GS vastgesteld. Het duurde daarna nog geruime tijd, voordat het Rijk daadwerkelijk gelden beschikbaar stelde en er projecten (via het Betaalorgaan van DLG) konden worden ingediend. Pas in september 2003 (!) is voor het eerst voor alle gebieden in Drenthe een lijst van ingediende projecten gepresenteerd. Na instemming van de Gebieds-platforms (de "Stuurgroepen") en goedkeuring van GS zijn ze voor subsidie ingediend. Vervolgens zijn er in december 2003, mei, juni en november 2004 opnieuw lijsten met projecten voorgedragen voor SGB-subsidie en vervolgens na goedkeuring ingediend.

Voor het Drentsche Aa/Elperstroom-gebied is de oogst 13 projecten in 2003 en 11 in 2004. Deze projecten zijn na instemming van het Overlegorgaan en goedkeuring door GS voor subsidie ingediend bij DLG, die optreedt als Betaalorgaan. Eind 2004 waren van deze 24 projecten 21 projecten voor subsidie beschikt. In

bijlage 4 zijn de projecten nader benoemd op volgorde van afgifte van de beschikking. In dit overzicht is ook de projectmedefinanciering van de projectindieners en overige gebiedspartners, alsmede de Europese bijdragen vanuit POP aangegeven.

De projecten in vogelvlucht

3.4.1 Zorgboerdrij Grolloo

Ten behoeve van uitbreiding van zorgcapaciteit op een melkgeitenbedrijf in Grolloo is subsidie verleend op de bouw en inrichting van een ontvangst- en verblijfsruimte in een gedeelte van de stal. Het project is afgerond.

3.4.2 Optimalisatie waterbeheersing in het landbouwgebied Drentsche Aa

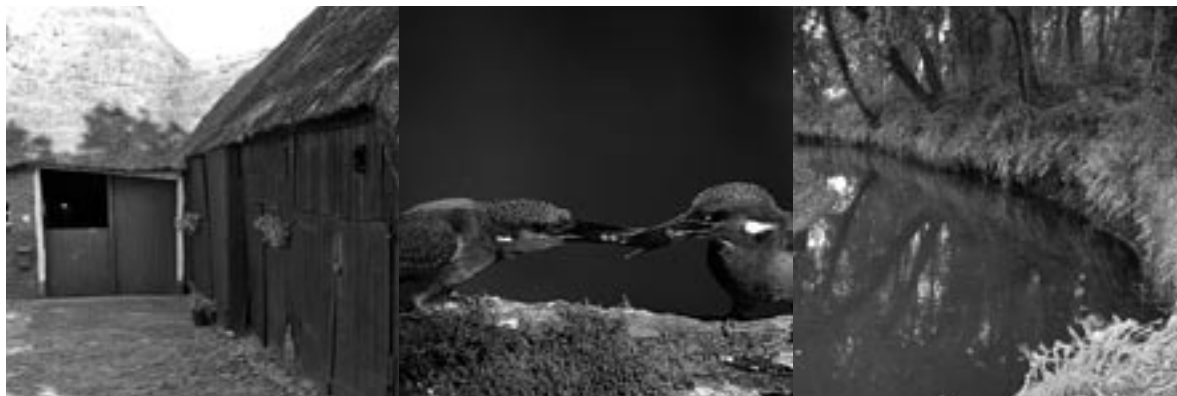
Op initiatief van het Waterschap Hunze en Aa's en de NLTO is onderzoek gestart naar het realiseren van een optimaal grond- en oppervlaktewaterregiem (OGOR) voor de landbouw, rekening houdend met de andere functies in het gebied. Er zijn 35 deelnemende landbouwbedrijven geworven, waarmee inzicht is verkregen in de hydrologische situatie van deze bedrijven. Vervolgens is dit vertaald in waterhuishoudkundige knelpunten op regionale schaal en is gezocht naar een passend pakket aan maatregelen, om de waterhuishoudkundige situatie te verbeteren, waarbij rekening wordt gehouden met een goede afstemming tussen landbouw en natuur (GGOR= gewenste grond- en oppervlaktewaterregiem). Tevens moet het project vervolgpunten opleveren om de waterkwantiteit en waterkwaliteit in het gebied te verbeteren. Het project is eind 2004 afgerond. Tijdens het project is veel aandacht besteed aan communicatie met het gebied. Er zijn twee gebiedsbijeenkomsten georganiseerd en driemaal is een nieuwsbrief verspreid. De 35 deelnemers hebben individueel een bedrijfsplan ontvangen met adviezen over mogelijke maatregelen om de waterhuishouding op bedrijfsniveau te verbeteren, uiteraard met in acht neming van de bestaande beleidsregels zoals vergunningverlening en dergelijke.

3.4.3 Cultuurhistorische wandelroute Deurzerdiep ("10 kansen Deurzerdiep")

Het project betreft het ontwikkelen van een cultuur- en natuurhistorische wandelroute Deurzerdiep met als doelstelling het informeren van recreanten over de aanwezige cultuurhistorische elementen rond het Deurzerdiep en hierdoor vergroten van de beleving van het landschap middels een beschreven wandelroute. Er worden 1500 boekwerkjes gedrukt en in het gebied een aantal zitbankjes en informatiepanelen geplaatst bij cultuurhistorische objecten. Het project wordt in het voorjaar van 2005 afgerond.

3.4.4 Inventarisatie vuursteenplaatsen

In aanvulling op en als verdieping van de uitgevoerde cultuurhistorische verkenning in het Drentsche Aa-gebied is een inventarisatie gestart naar particuliere verzamelingen en beschrijvingen van vuursteenvindplaatsen. In totaal zullen 6 tot 8 grote collecties worden beschreven. De inventarisaties lopen nog door tot in het begin van 2005. Parallel hieraan zal binnenkort begonnen worden met het veldwerk in het dal van de Drentsche Aa. Een aantal amateur-archeologen hebben hun vondsten overgedragen en overgebracht naar het Noordelijk Archeologisch Depot. Hiermee zijn deze collecties ook veilig gesteld voor toekomstige generaties onderzoekers.



3.4.5 Monumentale bomen Landschapsbeheer Drenthe

Project is een koepelproject en loopt in meerdere gebieden: het gaat om verbetering van de conditie van waardevolle monumentale bomen, ouder dan 120 jaar. Totaal 177 bomen waarvan 100 in Drentsche Aa-gebied. De werkzaamheden bestaan uit blad- en bodemonderzoek en een vitaliteitsonderzoek en vervolgens beluchting en precisie-bemesting. Uitvoering is in het najaar van 2004 gestart..

3.4.6 Landschapsplan Diepstroeten

Dit project is op initiatief van de werkgroep Anreep/Schieven/Amelte ontstaan en komt voort uit de oproep om in het kader van de uitvoering van het BIO-plan te komen met concrete projecten. Vervolgens heeft Landschapsbeheer Drenthe het projectidee nader uitgewerkt tot een concrete projectomschrijving, die vervolgens tot subsidieverlening heeft geleid. Het project omvat het herstellen en versterken van een aantal karakteristieke landschapselementen waaronder kappen van (zieke) bomen en aanplant van 1200 streek-eigen bomen langs de weg Diepstroeten, herstellen van een aantal singels en houtwallen en plaatsing van 9 nieuwe houten landhekken. De werkzaamheden zijn in het najaar van 2004 gestart met de plaatsing van de eerste landhekken. Inmiddels zijn ook de oude bomen langs de weg Diepstoeten gerooid en is een start gemaakt met aanplant van nieuwe bomen. De werkzaamheden worden in het voorjaar van 2005 afgerond.

3.4.7 Experiment Boeren en Natuur Amerdiep

Het concrete project is hier het begeleiden en faciliteren van de agrarische vereniging De Meander bij het zoeken naar mogelijkheden voor natuur-, water- en landschapgerichte bedrijfsvoeringen in het Amerdiep-gebied. Een 9-tal boeren uit dit gebied zijn verenigd in een werkgroep, die onder de vleugels van De Meander op zoek is naar ecologisch en economisch aantrekkelijke ontwikkelingsrichtingen en deze ook uitvoeringsgeschikt maken. Hierbij wordt tevens gezocht naar nieuwe belonings- en financieringsvormen voor groene en blauwe diensten. De uitvoering van dit project is versterkt door koppeling met het Europese Interreg IIIB-project "Farmers for Nature", waardoor een verdiepingsslag van de beoogde resultaten kan worden verwacht. NLTO-projecten is in opdracht van De Meander projectuitvoerder en procesbegeleider. Verwacht wordt dat er vier bedrijfssystemen worden beschreven, waaraan ondernemers zich committeren om in een boogde aansluitende pilot-fase tot uitvoering te komen. Gestart wordt met het opstellen van een operationeel plan (Plan van Aanpak, spoorboekje) door NLTO-projecten, waarin planning van activiteiten en beoogde eindresultaten worden benoemd. De projectuitvoering wordt mede ondersteund door inbreng van expertise van Alterra/WUR, waarvoor apart een onderzoeksbudget door LNV is toegezegd. Het totale project heeft door de koppeling met Interreg IIIB een looptijd tot en met 2008; het SGB-onderdeel dient eind 2005 te zijn afgerond.

3.4.8 Water en Ecologie in dorp en platteland (procesgeld)

Een koepelproject in alle gebieden met betrekking tot het verwerven van draagvlak voor integraal water-beheer en afgestemd ecologisch beheer bij gemeenten en waterschappen. Het project wordt uitgevoerd door AOC Terra in Frederiksoord.

3.4.9 Boekweitveentje nabij Gieten

Het project heeft betrekking op de inrichting van een natuurterreintje (0,5 ha) tegen het Boekweitveentje ten zuidwesten van Gieten: er is een nieuwe poel gegraven en de bovengrond is afgeplagd en afgevoerd. Ook is opslag verwijderd. Het project is inmiddels afgerond.





3.4.10 Afwateringsplan Queens Grass Drouwen

De afwatering van een deel van het graszodenbedrijf Queens Grass in Drouwen verdwijnt door middel van zakputten in de ondergrond van de omliggende bosgebieden. Bij veel neerslag hebben de zakputten onvoldoende capaciteit en stroomt het water over het maaiveld uit en stroomt ook water het ven Meeuwenmeer in. Door de intensieve bemesting van het graszodenbedrijf gaat het hierbij om vrij voedselrijk water. Vanwege toekomstige natuurinrichting binnen het aangrenzende bosgebied was de bestaande afvoer van overtollig hemelwater, afkomstig van de sterk bemeste gronden van het graszodenbedrijf Queens Grass een ongewenste situatie. Het project beoogt verbetering van deze afwateringssituatie, waarbij de toevoersloten naar vroeger aangelegde zakputten zijn gedempt en nieuwe afvoerleidingen zijn gegraven buiten de natuurgebieden. Ook de afwatering van de landbouwpercelen (Queens Grass) is verbeterd. Om de afvoer te beperken en neerslag zoveel mogelijk in het gebied te houden zijn naast afvoersloten ook infiltratiemogelijkheden op het graszodenbedrijf aangebracht middels een infiltratiesloot. De werkzaamheden zijn inmiddels gerealiseerd en blijken in de praktijk goed te functioneren.

3.4.11 Landschappelijke inpassing Deurzerdiep ("10 kansen Deurzerdiep")

Het gekanaliseerd deel van het Deurzerdiep krijgt een meer natuurvriendelijke oeverinrichting over een lengte van 4 km: de westkade wordt afgegraven en er worden plas-dras bermen aangelegd. Op het aanliggende terrein vindt aansluitend op het project Masterplan Dijkveld (zie hierna) lokaal reliëfherstel plaats. Het verdeelwerk Loon wordt landschappelijk ingepast. Bij de instroom van het Loonerdiep worden extra drempels ten behoeve van een vistrap ingebouwd. In het zuidelijk gedeelte van het Deurzerdiep worden oude meanders opgeschoond en weer aangekoppeld en er wordt een vistrap in de Anreeperruimsloot geplaatst. Het zandpad achter café De Aanleg wordt in verband met het hogere waterpeil opgehoogd. In samenwerking met de eigenaar wordt de parkeerplaats landschappelijk ingepast. Het project is nog niet in uitvoering. Aanbesteding van het project vindt plaats in combinatie met andere projecten in de nabijheid (o.a. Masterplan Dijkveld).

3.4.12 Nieuwe natuur: Masterplan Dijkveld ("10 kansen Deurzerdiep")

Het terrein Dijkveld ten oosten van Assen langs het beekdal van het Deurzerdiep (80 ha) wordt verschaald en middels peilverhoging vernat. Beheer vindt plaats door extensieve begrazing en het terrein wordt ingericht voor recreatief medegebruik. Er wordt o.a. een eenvoudige uitkijktoren geplaatst en een wandelroute met banken en een informatiepaneel aangelegd. Het project is nog niet in uitvoering. Aanbesteding van het project vindt plaats in combinatie met andere projecten in de nabijheid (o.a. Landschappelijke inpassing Deurzerdiep).

3.4.13 Vispassage Oude Aa

Het project, de bouw van een vispassage in de nieuw te bouwen gemaal aan de Meerweg in Haren ten behoeve van de vismigratie naar de Oude Aa en verder stroomopwaarts naar de Drentsche Aa ligt precies op de provinciegrens met Groningen. In goed onderling overleg tussen beide provincies en het waterschap Hunze en Aa's is besloten het project via de provincie Groningen te laten indienen. De helft van het benodigde SGB-subsidiebedrag wordt vanuit het Drentse deel beschikbaar gesteld. Het project is in uitvoering.

3.4.14 IBA's buitengebied Aa en Hunze

Sanering van 15 ongezuiverde lozingen in het buitengebied van Gieten, Anloo, Eext en Schipborg, alle gelegen binnen de begrenzing van het Drentsche Aa-gebied. Vanwege de verspreiding in het buitengebied is het niet rendabel, deze percelen aan te sluiten op riolering. Door het aanbrengen van een klasse 3 IBA in plaats van een in het Lozingenbesluit vereiste standaard klasse 1 IBA wordt een extra reductie van de vuilvracht op het oppervlaktewater en/of grondwater gerealiseerd van 60%. Alleen de "bovenwettelijke" kosten voor het waterkwaliteitspoor (de klasse 3 IBA ten opzichte van klasse 1) komen voor SGB-en EU-subsidie in aanmerking.

3.4.15 Inrichting Holmers-Halkenbroek, fase 1c.

De uitvoering van het project beslaat meerdere fases. Fase 1a en 1b zijn inmiddels (nagenoeg) afgerond, gefinancierd uit het "Natuuroffensief". Voor de volgende fase, fase 1c is SGB- en POP-subsidie beschikbaar gesteld. Dit onderdeel bevat het terugdringen van de verdroging op 25 ha door tot op gemiddeld 30 cm afgraven van voormalige landbouwgrond; het inrichten van een retentiegebied en aanpassing van een stuw. Verder wordt 8 km zandweg verbeterd en wordt de beek over een lengte van ca 1,5 km verondiept. Ook wordt ca 1 km aan watergangen in het Halkenveen en de boswachterij Hooghalen gedempt. Ten behoeve van recreatie wordt een informatiepaneel geplaatst. De werkzaamheden van deze fase zijn in het najaar van 2004 gestart en worden in het voorjaar van 2005 afgerond.

3.4.16 Presentatiemateriaal fruitbedrijf Goense

Het project beoogt de presentatie en de promotie van streekeigen productie van biologisch fruit van het bedrijf Goense in Marwijksoord. Gesubsidieerd worden de kosten voor het maken van een promotiefilm over de fruitteelt en de verwerking ervan en het plaatsen van informatieborden op het fruitbedrijf 5 keer per seizoen zijn er open dagen op het bedrijf die doorgaans goed worden bezocht. De aanschaf van de film-, projectie- en geluidsapparatuur is niet subsidiabel en is daarom ook in de begroting buiten beschouwing gelaten. Het project is in oktober 2004 gestart en eindigt in 2006.

3.4.17 Landschappelijke inpassing recreatieterrein Slootsbergen

Het project omvat de aanleg van een groene rand om het kampeerterein, tegelijk met het verwijderen van een aantal stacaravans op het naast liggende perceel, dat sinds begin 2004 in eigendom van de kampeervereniging. Het terrein wordt opgeschoond en aan de rand komt een heesterbeplanting. In het voorjaar van 2005 wordt gestart.

3.4.18 Bodemleven: beste praktijk boven en onder de grond

Doel van het project is het introduceren en implementeren van maatregelen in de diverse akkerbouwteelten die de emissie van gewasbeschermingsmiddelen verminderen. Tevens het implementeren van maatregelen die het bodemleven stimuleren en daardoor de betere benutting van mineralen. Een betere benutting resulteert uiteindelijk in een verminderde uitstoot van nutriënten naar grond- en oppervlaktewater. Er zijn 10 deelnemers geworven. Het project is in december 2004 gestart en loopt tot eind 2006.

3.4.19 Herstel oude meander Deurzerdiep (uitwerking "Van Aa naar Beek")

Het betreft hier de oude meander ter plaatse van de kruising van het Deurzerdiep met de N33. Het gaat hierbij om het ecologisch herstel van de oude meander door het vervangen van een aantal duikers door grotere (waaronder een grote duiker onder de N33), het opschonen van de meander, het aanbrengen van een nieuwe inlaatduiker met een cascade in de hoofdstroom en zodoende het herstellen van de 3 km lange natte verbindingzone. Het project bevindt zich nu in de besteksfase. Hierbij wordt ook aandacht besteed aan mogelijk aanwezige archeologische waarden.

3.4.20 Aanvullende maatregelen Oude Amerdiep (uitwerking "Van Aa naar Beek")

Het gaat hierbij om het realiseren van de natuurfunctie en de ecologische verbindingzone. De maatregelen bestaan uit het vervangen van een regelbare stuw door een cascade met stenen in combinatie met een doorwaadbare plaats (voorde); het verwijderen van een bodemval met balkconstructie door een cascade en een automatisch bedienbare, vergrote nieuwe inlaatconstructie in het huidige Amerdiep ter hoogte van de instroom van het Oude Amerdiep. Het project bevindt zich nu in de besteksfase.

3.4.21 Vispassage Anreepdiep (uitwerking "Van Aa naar Beek")

Hier gaat het om het herstellen van de natte verbindingzone in het Anreepdiep door de in- en uitstroom

van de beek aan te passen, de oude loop op te schonen en een aantal bodemvallen te plaatsen. Op deze wijze wordt ook vismigratie in en naar het Anreepdiep mogelijk. Omdat het Anreepdiep voor een groot deel in stedelijk gebied van Assen ligt, is koppeling met EU-POP-subsidie niet mogelijk. Het project bevindt zich nu in de besteksfase.

3.4.22 Inrichting ontwikkelingsgebied Horstmaat

3.4.23 Aanleg faunapassage Gieterstraat

3.4.24 Water op Maat Elperstroom

Deze drie projecten zijn in december 2004 ingediend, maar nog niet beschikt. De gevraagde SGB-subsidie voor deze projecten samen overstijgt het beschikbare budget voor dit gebied, maar door onderbesteding in andere gebieden binnen Drenthe kunnen alle drie projecten wel worden bediend, zodat uitvoering in 2005 is voorzien.

3.4.25 Bijdragen aan de gebiedsdoelen

Als resultaat van de uitvoering van de bovengenoemde projecten wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan de in het SGB-gebiedsplan gestelde operationele doelen en de afspraken, zoals die zijn opgenomen en vastgelegd in het UC 2002-2005. Het gaat hierbij om doelen op het gebied van natuur, milieu, landschap, cultuurhistorie, recreatie en verbrede landbouw. Aan het eind van dit uitvoeringstraject dient te worden afgerekend met het Rijk. Hiervoor wordt een koppeling gelegd tussen de in het Uitvoeringscontract opgenomen doel-middelen en de geleverde prestaties in de vorm van afrekenbare indicatoren.



Na uitvoering van alle 24 genoemde projecten in het Drentsche Aa- en Elperstroomgebied zullen de volgende prestaties zijn geleverd:

- 335 ha bestrijding van de verdroging
- 825 ha verbetering van de landbouwkundige waterhuishouding
- 22 km beekherstel en aanleg natte verbindingzone
- aanleg 3 vispassages
- 191 ha behoud en herstel landschap
- 13 km wandelroute
- sanering 15 ongezuiverde lozingen (IBA's)

3.5 De overige projecten in 2004

Buiten de (SGB)subsidiereregelingen en NBEL-bijdragen om zijn er in 2004 in het Drentsche Aa-gebied nog een aantal projecten in uitvoering en/of gereed gekomen. Dit betreft onder andere een aantal SBB-projecten, die vanuit de OBN-regeling worden gefinancierd. Ook zijn enkele projecten "natte natuur" met zogenoemde ICES-gelden gefinancierd..

3.5.1 De SBB-projecten die in 2004 in uitvoering waren en/of afgerond zijn:

- De Heest. Onderzoek naar verdere inrichting van het gebied de Heest. Project is in uitvoering. Kosten bedragen € 12.000,- gefinancierd uit Overlevingsplan Bos en Natuur (OBN).
- Osbroeken-Postweg. Inrichting van de reservaten aan de oostzijde van het Ballooërveld (dempen sloten, graven slenk, plaggen, aanleggen duikers). Hiermee is de uitgangssituatie gecreeerd voor de ontwikkeling van heischrale vegetaties en vochtige en natte schraallandvegetaties. Project is gefinancierd uit OBN en ICES. Kosten bedragen € 95.000,-. Het project is nagenoeg gereed.

- Steenbulten-Burgvullen. Inrichting van de reservaten aan zuid- en westzijde Schipborg (dempen sloten, graven slenk, plaggen, aanleggen duikers). Hiermee is de uitgangssituatie gecreëerd voor de ontwikkeling van heischrale vegetaties en vochtige en natte schraallandvegetaties. Financiering Het project is gereed. Financiering heeft plaatsgevonden uit middelen voor OBN en ICES.
- Smalbroeken, Vettenbosch, Deurzerdiep. Vernatting reservaten door dempen sloten, ophogen duikers en het graven van een slenk. Herstel van natte schraallandvegetaties. Financiering uit OBN € 21.000,-. Het project is gereed.
- Eexterveld. Plaggen van ongeveer 5 ha in het Eexterveld ter herstel van heide en heischrale graslanden. OBN € 30.000. Dit project is voorbereid in 2004 en wordt in 2005 uitgevoerd.
- Grolloo/Schoonloo (Paardekop). Afgraven van 4 ha ter herstel van natte heide en hoogveen. Het project is in uitvoering en wordt gefinancierd uit OBN en ICES (€ 66.000,-).
- Elperstroom. Plaggen van 5 ha ter vernatting en verschralling van een graslandperceel in het reservaat van de Elperstroom. OBN € 75.000,-. Het project is in voorbereiding
- Plaggen vergraste venranden op acht locaties in boswachterijen Hooghalen, Grolloo en Schoonloo. Werkzaamheden zijn deels afgerond. Kosten bedragen € 50.000,-, gefinancierd uit OBN.

3.5.2 Ecologische verbindingzone Geelbroek-Deurzerdiep

Dit project is één van de “10 kansen Deurzerdiep” en beoogt het herstel van het hydrologisch systeem van het natte gebied van Geelbroek via een verbinding met het beekdal van het Deurzerdiep via het Anreepdiep en de Anreep Ruimsloot. Na verwerving van de benodigde gronden (begrensde reservaatgronden) en het wegnemen van barrières (stuwen) in de Anreep Ruimsloot ontstaat voldoende geschikte ruimte voor migratie tussen de verschillende natuurkernen. Financiering van het project is gevonden in een ICES-bijdrage aan het waterschap. Het project is in 2004 nog niet gestart wegens vertraging in de verwerving van de benodigde gronden.

3.5.3 Herstel benedenloop Drentsche Aa (HBDA)

Door het leggen van een grote duiker onder het Noord-Willemskanaal en herstel van het beektracé van de Oude Aa is de benedenloop van de Drentsche Aa met circa 4 kilometer verlengd. Een nieuwe stuw bij de monding van de Drentsche Aa zorgt samen met de bestaande stuw voor verdeling van het Drentsche Aa-water: de meeste tijd stroomt een groot deel het water verder naar het herstelde beektracé maar bij hoge afvoeren wordt het overtollige water geloosd op het kanaal. Bij het nieuwe eindpunt van de Drentsche Aa aan de Meerweg is een nieuw gemaal aangelegd om het water weer naar het Noord-Willemskanaal te pompen. In combinatie met het gemaal wordt ook een vispassage aangelegd (zie elders in dit verslag: “vispassage Oude Aa”). Het beekherstel dient meerdere doelen. In de eerste plaats natte natuurontwikkeling. Verder kan het natuurgebied Friesche Veën in droge tijden van water worden voorzien en wordt vermeden dat gebiedsvreemd water in de beek en het omliggend natuurgebied terecht komt. Het gebied gaat ook dienen als noodbergingsgebied bij extreme wateroverlast. Daarnaast is het gebied geschikt gemaakt extensieve recreatie. Het project is uitgevoerd door waterschap Hunze en Aa's in samenwerking met de provincies Groningen en Drenthe, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, de gemeenten Tynaarlo en Haren en de Dienst Landelijk Gebied. De kosten zijn ca. 5,5 miljoen Euro, opgebracht door bijdragen van EU, Rijk (natuuroffensief, ICES), Regiovisie Groningen Assen 2030, waterschap en beide provincies. Het project wordt in 2005 afgerond.

3.5.4 Monitoring waterkwaliteit Drentsche Aa (aanwezigheid van bestrijdingsmiddelen)

In het stroomgebied van het Anderse Diep is in de jaren 1990-1995 door het Waterbedrijf Groningen in samenwerking met het waterschap praktijkonderzoek verricht naar de effecten van getroffen beschermingsmaatregelen in het stroomgebied van de Drentsche Aa (reductie van emissies van bestrijdingsmiddelen door aanleg spuitvrije zones en alternatieve vulplaatsen voor spuitmachines). De resultaten daarvan zijn in een rapportage van het Zuiveringsschap vastgelegd. Om inzicht te krijgen in het effect van de maatregelen op de kwaliteit van het oppervlaktewater is in 2004 opnieuw onderzoek uitgevoerd naar het voorkomen van bestrijdingsmiddelen in het deelstroom-gebied Anderse Diep (meetpunt Papenvoort). Op basis van de meetuitkomsten kan worden geconcludeerd, dat de kwaliteit van het oppervlaktewater voor bestrijdingsmiddelen over de periode 1995-2004 sterk is verbeterd. Eenduidige relaties met de getroffen maatregelen zijn moeilijk te leggen wegens de beperkte meetset van 1995. Ook worden nu veel andere middelen toegepast (ook minder milieubelastend). Het meetprogramma wordt in 2005 voortgezet, waarbij rekening wordt gehouden met de bevindingen van 2004. De kosten van het onderzoek worden gedragen door de provincie Drenthe, het Waterbedrijf Groningen en het waterschap Hunze en Aa's.

3.5.5 Dorpsomgevingsplan Anderen, Anloo en Gasteren

In de dorpen Anderen, Anloo en Gasteren voert de Vereniging Brede Overleggroep Kleine Dorpen (BOKD) het project Dorpsomgevingsplan (DOP) uit, op verzoek van en in samenwerking met haar leden-dorpen. Er wordt gebruik gemaakt van de uitkomsten van belevingsonderzoek dat al in de zomer van 2002 was uitgevoerd, in het kader van een afstudeervak (Van Hall Instituut, Leeuwarden).

Met de eigenlijke planvorming kon in het najaar van 2003 gestart worden in het dorp Anderen. Daar staat in het Dorpsomgevingsplan de problematiek van de landbouw als beheerder van het cultuurlandschap centraal. Om die reden werd door de plaatselijke werkgroep een inhoudelijke bijdrage geleverd aan het project Rolderdiep, welk plangebied een groot deel van Anderen bestrijkt.

In Anloo is vervolgens in mei 2004 de draad opgepakt, in Gasteren in december van dat jaar. In beide dorpen is de projectuitvoering geïntensiveerd, om de eerder opgelopen vertraging in te halen. De rapportage van het DOP-Anderen is al geruime tijd in concept beschikbaar. In het voorjaar 2005 zullen de drie definitieve rapporten van Anderen, Anloo en Gasteren gepubliceerd worden.

De uitvoering van het project Dorpsomgevingsplan is mogelijk door financiële bijdragen van de provincie Drenthe, de gemeente Aa en Hunze, het LEADER+ programma Oost Drenthe (Plattelandsvernieuwing nieuwe stijl) en door de vrijwillige inzet van veel bewoners.

3.5.6 Onderzoek Visoptrek Drentsche Aa

Binnen het stroomgebied van de Drentsche Aa is de laatste jaren gewerkt aan het opheffen van barrières voor de vismigratie. Ondertussen zijn al een aantal vispassages gerealiseerd met o.a. ROM/WCL en ook de komende jaren staan er nog een aantal gepland. Ook het verbeteren van de verbinding tussen het zoute water en het stroomgebied van de Drentsche Aa heeft de aandacht van het waterschap. Deze verbindingsroute is vooral van belang voor soorten als de rivierprik en de paling.

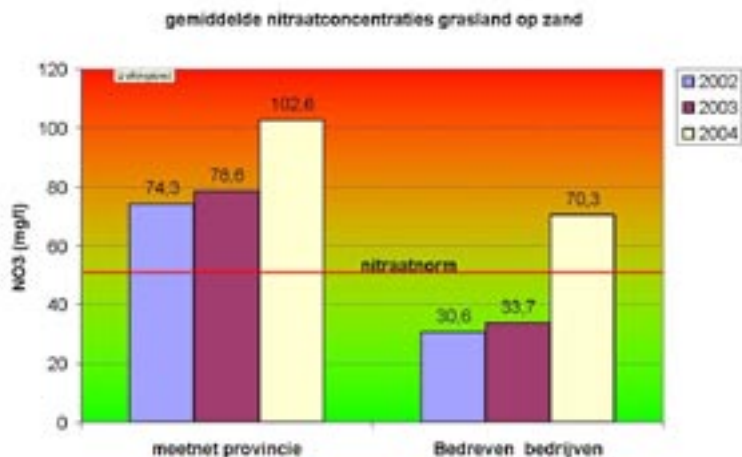
Het doel van dit monitoringsonderzoek is het vastleggen van de nul-situatie om de effecten van de vismigratie maatregelen op lange termijn te kunnen evalueren. Daarnaast is het van belang te weten welke soorten daadwerkelijk de Drentsche Aa optrekken. Het waterschap Hunze en Aa's heeft in samenwerking met SBB, Waterbedrijf Groningen en de Hengelsportfederatie in de periode maart-juni van 2004 de vismigratie in de beek gevolgd. De uitkomsten geven een goed handvat voor de komende uitvoering van vismigratie maatregelen.

3.5.7 Project Bedreven Bedrijven

Het project draagt door kennisverzameling, -synthese, -verbreding en -verspreiding bij aan een nieuwe werkwijze in de melkveehouderij en draagt bij aan een fundamentele oplossing voor de milieu-problemen in de melkveehouderij in Nederland op korte termijn. Dit betreft uitspoeling van nitraat (anticiperend op aanscherping van de norm), verminderde stank en ammoniak-uitstoot, verbetering dierenwelzijn en diergezondheid, behoud van melkproductie en versterking van boereninkomen.

De afgelopen drie jaar hebben enkele tientallen Drentse melkveehouders in regionale studieclubs ervaring opgedaan met een andere voer- en bemestingsstrategie. De resultaten: minder kunstmestgift, lagere kosten voor de boer, betere diergezondheid en last but not least: minder nitraat in het grondwater en minder ammoniakemissie. Percelen van deelnemers worden meegenomen in het provinciale meetnet bodemkwaliteit. In 2002 en 2003 werd de nitraatrichtlijn van de Europese Unie (EU) van 50 mg/l ruim gehaald. In 2004 lukte dit niet, onder andere doordat er in het voorjaar van 2004 aanzienlijk minder neerslag viel. Wel lagen de gemeten nitraatconcentraties nog altijd aanzienlijk lager dan het Drentse gemiddelde. Zie figuur volgende pagina.





In 2004 zijn 6 nieuwe studiegroepen van start gegaan, waaronder 2 in het Drentsche Aa-gebied (Zuidlaren en Rolde).

3.5.8 Letterboxing

Het project Letterboxing is een buitenactiviteit voor recreanten. Binnen een bepaald gebied zijn boxen in de grond verborgen, die door de deelnemer aan het spel door middel van een clou moeten worden opgespoord. Is de box gevonden, dan kan de deelnemer deze openen met een sleutel, die in het spelpakket meegeleverd wordt. Met een stempel kan vervolgens aangetoond worden dat de box is gevonden. Het spel is eerst als experiment opgezet rond het Zuidlaardermeer en wegens succes uitgebreid naar 6 deelgebieden, waaronder delen van de Drentsche Aa. Doel is vergroting van de beleefwaarde en aantrekkelijkheid van het gebied voor toeristen. Het spel biedt recreatie-ondernemers in het gebied de mogelijkheid om er door middel van arrangementen op in te spelen. Het project is gefinancierd met LEADER+-subsidie en een bijdrage van de gemeente Aa en Hunze.

3.5.9 Wandelen in de Drentsche Aa

Voor het project "Wandelen in de Drentsche Aa" is in 2004 door Veldwerk Nederland een gedetailleerde projectbeschrijving gemaakt en voorgelegd aan het Overlegorgaan. Het project beoogt de integratie en kwaliteitsverbetering van het bestaande aanbod van wandelroutes, met eventuele aanvullingen en hun promotie in de streek. Op basis van deze, door het Overlegorgaan vastgestelde projectbeschrijving zal vanaf 2005 gefaseerd uitvoering worden gegeven aan onderdelen van het project. Het project zal worden ondergebracht in het koepelproject "Outdoor Drenthe".

Bijlage 1

Organisatie Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa

Overlegorgaan

Voorzitter	de heer H. van 't Land,
provincie Drenthe	mevrouw A. Edelenbosch
NLTO	de heer J. Emmens
NLTO	de heer J.L. Stel
Staatsbosbeheer	de heer T.R. Klootwijk
BOKD	de heer dr. J.N.H. Elerie
Recreatiesector	mevrouw J.A. Zingstra
gemeente Aa en Hunze	de heer J.J. Wiersum
gemeente Assen	de heer Th.C. Verdegem
het waterschap Hunze en Aa's	de heer F.B. van Kammen
de NV Waterbedrijf Groningen	de heer J.T.H. Koelink/H. Hoogeveen
LNV Directie Noord	de heer H.R. Oosterveld
gemeente Tynaarlo	de heer H. Kosmeijer
Vereniging Natuurmonumenten	de heer F.G. Blanckenborg
Secretariaat	Kees Folkertsma en Herman Thije

Projectgroep

provincie Drenthe	Herman Thije (voorzitter)
secretaris Overlegorgaan	Kees Folkertsma
NLTO	Roel Visser
Staatsbosbeheer	Herman Brink/Henk Post
BOKD	agendalid
Recreatiesector	Greet Oosterhuis
Recreatieschap Drenthe	Lidia Huisman
gemeente Aa en Hunze	Adriaan Bennen
gemeente Assen	Jan Lagendijk
het waterschap Hunze en Aa's	Emiel Galetzka
de NV Waterbedrijf Groningen	Johan Kieft
LNV Directie Noord	Douwe Bijlsma
gemeente Tynaarlo	Wietze Jans
IVN consulentenschap Drenthe	André Brasse

Werkgroep Educatie, Communicatie en Recreatie

IVN Consulentenschap Drenthe	Simon Olbertijn (voorzitter)
IVN Consulentenschap Drenthe	André Brasse (coördinator ECR, secretaris)
Gemeente Tynaarlo	Joke Rosier
Waterschap Hunze en Aa's	Jan Kragt
Recreatiesector	Frits Sturris (camping de Weijert)
Staatbosbeheer	Arend Ellens/Hans Kruk
Secretaris Overlegorgaan	Kees Folkertsma
Gebiedsbewoner	vacature
NLTO	Jannet Jouwsma-Bruggeman (agendalid)
Het Drentse Landschap	Hans Colpa (agendalid)

Bijlage 2

Besluitenlijst d.d. 15 maart 2004

5e vergadering Overlegorgaan Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa

Besluit / Aktie	Door Wie?	Voor wanneer?
1. Landschapsvisie: De gemaakte opmerkingen en vragen van een reactie/ antwoord voorzien	secretariaat	Volgende vergadering
2. SGB-tender 1 mei 2004: het Overlegorgaan stemt in met de projecten		
3. Het Overlegorgaan stemt in met de startsubsidie voor het projectvoorstel Tracéstudie Werdenscheweg		
4. De notitie RO-ontwikkelingen in het Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa is de aanzet voor een jaarlijkse rapportage in het Overlegorgaan. Het Overlegorgaan wil vroegtijdig op de hoogte zijn van mogelijke ontwikkelingen in het gebied.	Secretariaat / projectgroep / gemeenten	

Besluitenlijst d.d. 10 juni 2004

6e vergadering Overlegorgaan Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa

Besluit / Aktie	Door Wie?	Voor wanneer?
5. De heer Koelink (waterbedrijf Groningen) schriftelijk bedanken voor zijn inzet voor het Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa.	secretaris	11 juni verstuurd
6. In het jaarverslag wordt het overzicht van projecten voortaan opgenomen. Via een persbericht (gekoppeld aan vergadering Overlegorgaan) dit naar buiten brengen.	secretariaat	15 september 2004
7. Najaar 2004 zal Arcadis starten met het maken van een inrichtingschets voor knooppunt Oudemolen en toegangspoort Noord.	secretariaat / gemeente Tynaarlo	21 juli opdracht verleend
8. De Landinrichtingscommissie Drentsche Aa vragen voorwerk te doen voor projecten vanuit de Integrale Kansencartaart.	secretariaat	
9. Voor de volgende vergadering een overzicht maken van alle nieuwe projecten en prioriteiten. Zorgen voor reserveprojecten.	secretariaat	14 september 2004

Besluitenlijst d.d. 14 september 2004

7e vergadering Overlegorgaan Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa

Besluit / Aktie	Door Wie?	Voor wanneer?
10. De voorzitter gaat met landbouw-vertegenwoordiger overleggen over de Integrale Kansencartaart. Bij grote problemen zal z.s.m. terugkoppeling naar de leden van het Overlegorgaan plaatsvinden. De Integrale Kansencartaart wordt daarom voorlopig vastgesteld.	voorzitter	Voor 11 november 2004
11. De Landschapsvisie wordt definitief vastgesteld. De Landschapsvisie Drentsche Aa is tegen de kostprijs van € 15,- beschikbaar en kan per E-mail bij het secretariaat worden besteld.	secretariaat	
12. Instemming met project 'Beste praktijk boven en onder het maaiveld'		
13. Instemming met project 'Landschappelijke inpassing recreatieterrein Slootsbergen, Zuidlaren'		
14. Instemming met Projectvoorstel 'Wandelen in de Drentsche Aa'	secretariaat	
15. Aan de partners uit het Overlegorgaan – maar ook andere belanghebbenden - wordt indringend gevraagd om concrete projectvoorstellen aan te leveren	Een ieder	Kan altijd, maar nu ivm Bestedingenplan 2005

Besluitenlijst d.d. 11 november 2004**8e vergadering Overlegorgaan Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa**

Besluit / Aktie	Door Wie?	Voor wanneer?
16. De ontwikkelingen rondom het Samenwerkingsverband Nationale Parken (SNP) worden regelmatig geagendeerd voor het Overlegorgaan.	secretaris	
17. De Integrale Kanskaart wordt unaniem door het Overlegorgaan vastgesteld. Aan de provincie wordt gevraagd de samenstelling en de opdracht aan de huidige landinrichtingscommissie te verbreden. Het aspect boerderijverplaatsing zal zo snel mogelijk in beeld moeten worden gebracht door de verbrede landinrichtingscommissie.	secretariaat	Vergadering van de Commissie Landelijk Gebied (CLG) van 16 december 2004
18. Het Overlegorgaan stemt in met voorstel om als Toegangspoort Noord te kiezen voor de locatie aan de Zuidlaarderweg.		
19. Het Overlegorgaan stemt in met het Plan van Aanpak Levend Bezoekersnetwerk en kiest voor een gefaseerde uitvoering in goed overleg met de bewoners/gebruikers van het gebied. Aan de projectgroep wordt gevraagd dit op te pakken en regelmatig terug te koppelen naar het Overlegorgaan.	secretariaat / projectgroep	
20. Het Overlegorgaan stemt in met het project Inrichting natuurontwikkelingsgebied Horstmaat.		
21. Het Overlegorgaan stemt in met het project Water op Maat in beekdal Elperstroom.		
22. Het Overlegorgaan stemt in met het project Faunapassage Gieterstraat.		
23. Het Overlegorgaan stemt in met de lijst reserveprojecten Subsidieregeling Gebiedsgericht Beleid.		
24. Het Overlegorgaan stelt het Bestedingenplan 2005 vast.		
25. Het Overlegorgaan neemt kennis van de voortgang van het Rolderdiep project. De gemaakte opmerkingen worden in een brief aan de Landinrichtingscommissie verwoord.	secretariaat	
26. Het vergaderschema 2005 wordt vastgesteld. woensdag 9 maart 10.00 uur donderdag 9 juni 13.30 uur maandag 19 september 20.00 uur donderdag 17 november 10.00 uur		

Bijlage 3

Bestedingen 2004 Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa

Project	Trekker / Opdrachtgever	Uitgaven
Project gebiedsmakelaar	LI-commissie DA / DLG	€ 9.809,00
De boer als gastheer	NLTO / DLG	€ 19.248,00
Bedrijfsstrategie - Rolderdiep	NLTO / DLG	€ 21.145,00
Kwaliteitsimpuls boerenfietsroute Rolde	NLTO-afdeling Rolde- Assen	€ 2.800,00
Proefproject maaibeheer slootkanten	Waterschap Hunze en Aa's	€ 2.350,00
Tracéstudie Werdenseweg	Stichting Oud Vries	€ 277,00
Project ontwikkeling bedrijfsstrategie en milieudoorlichting	Recron / Recreatieschap	€ 15.000,00
Verbeteren recreatieve ontsluiting: Knooppunt Oudemolen en Tp Noord	Gemeente / SBB en secretariaat	€ 8.090,00
Uitvoeren V&E+C jaarprogramma: cursusmap Drentsche Aa gidsen	IVN cNME	€ 1.000,00
Uitvoeren V&E+C jaarprogramma: diverse activiteiten	cNME / werkgroep ECR	€ 3.639,00
Uitvoeren V&E+C jaarprogramma: folder Integrale Kansenskaart	Secretariaat / cNME / DLG	€ 8.199,00
Uitvoeren V&E+C jaarprogramma: SNP-zuil Oudemolen	secretariaat	€ 3.361,00
Uitvoeren V&E+C jaarprogramma: Onderwijsprogramma Drentsche Aa	IVN cNME	€ 4.000,00
Uitvoeren dorpsomgevingsplan Gasteren: dorpsommetjes	BOKD	€ 7.600,00
Nieuwsbrief Doorstroom	werkgroep ECR / redactie	€ 11.566,00
Op Stap-krant 2004	werkgroep ECR / redactie	€ 14.319,00
A4-folder Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa	werkgroep ECR / redactie	€ 6.500,00
SNP - ANWB uitgave NP in Nederland	SNP / secretariaat	€ 1.130,00
Onderhoud website	Secretariaat	€ 2.119,00
Kosten Overlegorgaan	Secretariaat	€ 13.738,00
stand van zaken maart 2005	TOTAAL	€ 160.691,00

Bijlage 4

Overzicht SGB-projecten met bijdragen en cofinanciering uit de streek

Projecten tenders 1 sept en 1 dec. 2003; 1 mei, 1 sept. en 1 nov. 2004	Totale kosten	SGB bijdrage	Rijks-POP25%	prov.	water-schappen	gemeenten	SBB	Bijdrage derden
2003								
zorgboerderij Grollo	€ 9.373	€ 3.093						€ 6.280
Procesgeld voor OGOR op landbouwgronden;	€ 118.851	€ 44.569		€ 29.713	€ 44.569			€ 5.652
10 kansen Deurzerdiep: cultuur-historische wandelroute Deurzerdiep	€ 22.610	€ 16.958						€ 22.500
Procesgeld voor inventarisatie vuursteen-plaatsen	€ 45.000	€ 22.500						v3.828
monumentale bomen Landschapsbeheer Drenthe	€ 15.313	€ 11.485						€ 12.454
Landschapsplan Diepstroeten	€ 49.818	€ 37.364						€ 7.550
Procesgeld voor experiment Boeren en natuur	€ 53.750	€ 26.875		€ 19.325				
Amerdiep: Opstellen plan van aanpak procesgeld art. 30.1: "water en ecologie"	€ 6.712	€ 3.356		€ 3.356				€ 4.451
boekweitevenventje Gieten	€ 17.805	€ 13.354						
atwateringsplan van het gebied rond QueensGrass te Drouwen	€ 61.904	€ 25.793	€ 15.476		€ 7.739		€ 12.896	
10 kansen Deurzerdiep: landschappelijke inpassing Deurzerdiep	€ 375.645	€ 187.822	€ 93.911	€ 37.565	€ 37.565	€ 9.391	€ 9.391	
10 kansen Deurzerdiep: inrichting masterplan Dijkveld	€ 160.650	€ 80.325	€ 40.162		€ 10.041	€ 10.041	€ 10.041	€ 10.040
Vispassage OUDE AA	€ 174.000	€ 44.813	€ 43.500		€ 85.687			
2004								
aanleg 15 IBA's in buitengebied gemeente Aa en Hunze	€ 170.170	€ 43.397	€ 28.931			€ 89.331		€ 8.511
inrichting Holmers-Halkenbroek, fase 1c	€ 495.690	€ 185.882	€ 123.923	€ 75.000	€ 75.000			€ 35.885
verbrede landbouw / presentatiemateriaal fruitbedrijf Goense	€ 5.624	€ 2.250						€ 3.374
Inrichtingsplan en landschappelijke inpassing "Slootsbergen" in Zuidlaren	€ 6.497	€ 4.873						€ 1.624
Landbouw: Beste praktijk boven en onder het maaiveld	€ 80.000	€ 60.000						€ 20.000
<i>Uitwerking aquatische visie (van Aa naar Beek):</i>								
- oude meander Deurzerdiep (N33)	186.098	69.786	46.526	13.960	41.866		13.960	

Bijlage 4 (vervolg)

Overzicht SGB-projecten met bijdragen en cofinanciering uit de streek

Projecten tenders 1 sept en 1 dec. 2003; 1 mei, 1 sept. en 1 nov. 2004	Totale kosten	SGB bijdrage	Rijks-POP25%	prov.	water-schappen	gemeenten	SBB	Bijdrage derden
2004								
- aanvullende maatregelen Oude Amerdiep	€ 120.548	€ 45.206	€ 30.138	€ 9.041	€ 27.122		€ 9.041	
- vispassage te stuw Anreperdiep	€ 111.822	€ 55.910		€ 16.800	€ 39.200			
10 kansen Deurzerdiep: inrichting ontwikkelingsgebied Horstmaat	€ 61.285	€ 22.982	€ 15.322		€ 9.656		€ 13.325	
Aanleg faunapassage Gieterstraat thv landgoed Heidehof	€ 36.627	€ 18.314		€ 15.261		€ 3.052		
Water op Maat beekdal Elperstroom en optimaliseren watersysteem (WB21)	€ 1.312.982	€ 492.368	€ 328.246		€ 492.368			
Reserve-project: afkoppelen regenwater Oosteinde/Westeinde Gasteren	€ 620.000	€ 218.321	€ 145.548			€ 218.321		
Totaal alle tenders 2003 en 2004 ; beschikbaar SGB-beschikbaar is	€ 4.318.774	€ 1.737.596 € 1.151.888	€ 911.683	€220.021	€ 870.813	€ 330.136	€ 68.654	€ 142.149

Bijlage 5

Overzicht informatieavonden Drentsche Aa

Tijdens de hieronder genoemde informatiebijeenkomsten is door een vertegenwoordiger van het Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa een presentatie gehouden, informatie gegeven en/of zijn vragen beantwoord. Tussen haakjes is aangegeven wie aanwezig was.

Datum	Onderwerp
28-01-04	Vergadering dorpsbelangen Oudemolen over parkeerproblematiek
4-4-04	Presentatie voor de groep De boer als gastheer
12-02-04	Gidsenavond voor onze eigen Drentsche Aa gidsen
19-02-04	Jaarvergadering Dorpsbelangen Anderen
23-02-04	Laatste bewonersavond Landschapvisie
25-02-04	Presentatie Boermarke Zeegse
09-03-04	Startbijeenkomst PvA Levend Bezoekersnetwerk in Schipborg
16-03-04	Presentatie Boermarke Gasteren
22-03-04	Presentatie Boermarke Deurze
25-03-04	Presentatie dorpsvereniging Gasteren
06-04-04	Presentatie IVN afdeling Vries
4-4-04	Presentatie vereniging huiseigenaren Zeegse
14-04-04	presentatie Dorpsbelangen Schipborg
4-4-04	Presentatie landbouwvereniging Eext
22-04-04	presentatie dorpsbelangen Loon
4-4-04	Tweede bijeenkomst PvA Levend Bezoekersnetwerk in Deurze
1-5-2004	Presentatie Groendag Frederiksoord
17-06-04	Presentatie Commissie Wonen en Leefbaarheid, gemeente Aa en Hunze
17-06-04	Presentatie studenten Van Hall
08-07-04	Bewonersavond, thema beekvissen
12-10-04	Gidsenavond voor onze eigen Drentsche Aa gidsen
06-10-04	DOP Anloo: gebiedsprogramma en info BIO-plan
20-10-04	Informatieavond NLTO met betrekking tot de Integrale Kanskaart IKK
29-10-04	Bijdrage aan presentatie CD-ROM Homanshof aan sponsors
25-11-04	Bewonersavond, thema verhalenvertellers te Gasteren

Bijlage 6

Overzicht pers- en krantenberichten m.b.t. Drentsche Aa

Hieronder is een overzicht gegeven van in 2004 verschenen krantenberichten met Drentsche Aa als onderwerp.

Datum	Onderwerp	relatie met	bron
...-01	Natuurvereniging Meander uit winterslaap	algemeen	LB
...-02	Drentsche Aa-proces kabbelt voort	algemeen	LB
11-02	Molensteeg en Fazant in beeld als parkeerlocatie	Recr Mob. plan	ON
14-02	Nieuwsbrief over het Drentsche Aa-gebied	1e doorstroom	ON
16-02	Niet verbieden, maar auto slim weren uit Drentsche Aa	Recr Mob. plan	DN
24-02	Omstreden bomenkappen bossen in Drentsche Aa van de baan	L. V. visie	DN
24-02	Optimalisatie waterhuishouding Drentsche Aa-gebied	OGOR-project	LB
24-02	Bruisend Anloo	algemeen	VK
13-03	Natuurlijk akkerbeheer in E- en P-diep en Drentsche Aa	project	LB
10-04	Rutger Kopland in de ban van Drentsche Aa	algemeen	DN
28-04	Noorden vecht zich op de kaart : nota Ruimte	nat. landschap	DN
13-05	Investeren in ontwikkeling van natuur	gem. Assen	GB
14-08	Anloërloopje: een verpletterend groene wereld	project	DN
...-08	Boeren komen imkers met bloemen te hulp	project	DN
30-08	Forse opknopbeurt van landschap bij Anreep	project	DN
...-09	Waterkwaliteit Drentsche Aa vanaf 1933 in beeld gebracht	project	H ₂ O
16-09	Plan voor behoud landschap stroomgebied Drentsche Aa	L. V. visie	AD
22-09	Landschapsvisie is gereed voor Drentsche Aa-gebied	L.V. visie	DS
29-09	Onderzoeker zet beeld van Drenthe op de kop	proefschrift	DN
30-09	Glooiende oevers Deurzerdiep goed voor de natuur	project	DN
05-10	"Restauratie Hagenend 3 in Anderen"		DN
20-10	Letterboxen ook officieel van start in Aa en Hunze	project	DN
16-11	Gebied Drentsche Aa proeftuin praktische wetenschap	onderzoek	DN
20-11	Bevlogen actie voor keigave brinken in dorpen	motie	DN
...-11	Project helpt landbouw in Drentsche Aa	OGOR	LB

Wekelijks verschenen aankondigingen van Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa excursies in plaatselijke dag- en weekbladen.

LB= Landbouwblad NLTO
 ON= Oostermoer Noordenveld
 DN=Dagblad van het Noorden
 VK=Volkskrant
 GB=Gezinsblad Assen
 H₂O=vakblad water
 AD=Agrarisch Dagblad
 DS=De Schakel

